

SZINEK: SZOCIÁLIS INNOVÁCIÓS ÉRTÉKELŐ KUTATÓKÖZPONT

(Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék)

A brit mintára létrehozott kutatóközpont legfontosabb célja az értékelő kutatások korszerű elméleteinek és gyakorlatának meghonosítása hazánkban. Magyarországon a legtöbb segítő-fejlesztő területen sem a független értékelő kutatóknak, sem a fejlődés-szempontrú, közösségi alapú részvételi kutatásoknak nincsenek erős hagyományai. Az államszocialista időszakban a döntéseket minden területen ideológiai megfontolások alapján hozták meg. Az értékelés hiánya, a szisztematikus torzítások szomorú következményekhez, és máig nehezen oldódó beállítódáshoz vezetnek a közösségek és a személyek életében.

Konstruktív hazai értékelői hagyományok, nemzetközi kapcsolódási pontok és a megfelelő módszertani háttér hiányában értékelés alatt gyakran még ma is a formai megfelelés vizsgálatát, a pusztá ellenőrzést értjük. Az értékelő kutatás ma már ennél jóval több: elsősorban a fejlődési lehetőségek feltárását, a kiaknázatlan források felfedezését helyezi a kutatómunka középpontjába.

A SZINEK jelenlegi vezetője, B. Erdős Márta 2007-ben egy Leonardo-pályázat támogatásának köszönhetően kapcsolódhatott be

a Prof. Roger Ellis vezette *Social and Health Evaluation Unit* munkájába. A SZINEK tevékenysége Pécsen a kezdetektől erősen összefonódott a tanszéki Addiktológiai Műhely munkájával, amelyet Prof. Dr. Kelemen Gábor alapított.

Az értékelő kutatás terén az első komolyabb mérföldkövet a 2013-as év jelentette. Ebben az évben vált a SHEU nemzetközi szervezeté, amelyhez kutatóközpontunk is kapcsolódott. Az elmúlt néhány évben több közös workshopot szerveztünk, és publikációs együttműködések is alakultak a nagy-britanniai partnerrel. 2014-ben az Emberi Erőforrások Minisztériuma a 4 Dimenzió Társadalomtudományi Egyesületet bízta meg egy kutatás elvégzésével, amelybe a SZINEK munkatársai is bekapcsolódhattak. Fejlődés-szempontrú, részvételi alapú megközelítéssel vizsgáltuk az addiktológiai bentlakásos rehabilitációs intézmények munkáját, később, 2016 folyamán pedig a hazai addiktológiai ellátórendszert. 2017-ben a brit partnertől felkérést kaptunk egy, a hazai felsőoktatás minőségbiztosítási kérdéseit tárgyaló könyvfejezet elkészítésére, amely 2018-ban jelent meg a *Handbook of Quality Assurance for University Teaching* (Editors: Ellis, R. & Hogard, E.) c. kötetben.

Egy további jelentős projektünk az identitás strukturális analízise (ISA) és a kapcsolódó keretszoftver, a Peter Weinreich professzor által kifejlesztett *Ipseus* értékelő kutatói területen történő alkalmazása. E témában a 4 Dimenzió Társadalomtudományi Egyesület támogatásával több workshopot szerveztünk, amelyen részt vehettek a kar érdeklődő oktatói, kutatói is. Az INDÍT Közalapítvány terapeutáival közösen dolgoztuk ki azt a specifikációt, amely segítette a mentalizáció alapú terápia (MBT) eredményeinek nyomon követését. Eredményeinkről az *Alkalmazott Pszichológia* 2020/2. számában lehet majd olvasni. Bár támogatást nem sikerült megszerezni ehhez a projekthez, közös elköteleződéssel az egyik legizgalmasabb kutatásunkat folytathattuk le.

A brit kollégák a tantervfejlesztés kérdéseit a szakmai identitás oldaláról közelítik meg; ezért kaptunk felkérést a magyar szociális munkás-identitással kapcsolatos kutatás elvégzésére. Eredményeink várhatóan 2020 végén a *Professional Identity: Meaning, Measurement and Mastery* (Eds. Ellis, R., Hogard, E.) c. kötetben jelennek meg. Egy másik, magyar nyelvű tanulmányunk pedig az *Esély* c. folyóiratnál áll lektorálás alatt. A kutatást az EFOP-3.5.2.-17-2017-00002

„Szociális munkás és közösségek segítésére irányuló felsőoktatási képzések innovatív, duális és gyakorlatorientált fejlesztése. Transzformatív-dialogikus tanulás a kooperáció szolgálatában” című projekt támogatta.

Fontosnak tartjuk, hogy az értékelő kutatókba gyakorló szakemberek is be tudjanak kapcsolódni. Bár ez nem könnyű, hiszen a praxis és a kutatás prioritásai eltérőek, meggyőződésünk, hogy az értékelő kutatás, mint alkalmazott társadalomtudományi terület hosszú távon csak így lehet életképes. Ezt a célt szolgálja az általunk írt tankönyv (<http://szockepzes.hu/ertekelo-kutatasrol-programertekelesrol-szocialis-szakemberek-szamaral/>) és egy országos kiadvány, a szociális képzésekben jól ismert ún. „sárga könyvek” sorozat 2021-ben megjelenő kötetének egy fejezete is. Lapunk, a *Szociális Szemle (Social Review)* (<https://journals.lib.pte.hu/index.php/szocialisszemle>) egyik célja értékelő kutatásokkal kapcsolatos módszertani írások, kutatási beszámolók közzlése. Jelenleg azon dolgozunk, hogy a lap megfeleljen a Scopus indexálási feltételeinek.

Bognárné Erdős Márta
a kutatóközpont vezetője